

Rovaniemen kaupunki
kirjaamo@rovaniemi.fi

VASTINE

Tornion Rakennussora Oy, Petäjämaan yhteislupahakemus

Viite: Vastinepyyntö 17.7.2026 (**CaseM 2026-882**)

Tornion Rakennussora Oy hakee maa-aineslupaa ja ympäristölupaa Tervolan Petäjämaahan tilalle Havukka-aho (RN:o 845-402-13-269). Rovaniemen kaupunki on pyytänyt yhteislupahakemuksesta lausunnot Lupa- ja valvontavirastolta, Tervolan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta ja Meri-Lapin Vesi Oy:ltä. Rovaniemen kaupunki on varannut luvanhakijalle mahdollisuuden vastineen antamiseen lausuntojen johdosta. Vastine on pyydetty toimittamaan kirjallisesti 17.7.2026 mennessä.

Luvanhakijan vastine lausuntoihin on esitetty seuraavassa. Vastineessa on täsmennetty lupahakemuksessa esitettyjä tietoja sekä esitetty, kuinka ympäristönsuojelu varmistetaan ja pohjaveden pilaantuminen esitetään. Putkikortit uudistetuista pohjavesiputkista. Ottotoiminta ja murskaus pystytään toteuttamaan niin, että vaikutukset ympäristöön ovat mahdollisimman vähäisiä toiminnan aikana. Toiminnan jälkeen alueen jälkihoito suoritetaan siten, että alue on mahdollisimman monimuotoinen ja muuhun ympäristöön sopiva. Lisäksi vanha ottoalue, joka maisemoidaan, on maisemoinnin jälkeen ympäröivään luontoon sopivampaa aluetta kuin se nykytilassaan on.

Luonnonsuojelu

Lupa- ja valvontavirasto ottaa lausunnossaan kantaa hankealueella tehtyihin törmäpääskyhavaintoihin. Jotta törmäpääskyjen pesintä ei häiriinny, toiminta pyritään aloittamaan alueella joko ennen pesintäaikaa tai sen jälkeen, ei pesimäajan keskellä. Törmäpääskyn pesintäaika on 01.05.–31.08. Törmäpääskyt huomioidaan tarjoamalla vaihtoehtoisia pesimäpaikkoja jättämällä pesintään soveltuvia pystysuoria seinämiä aktiivisen työskentelyalueen ulkopuolelle kohtiin, joissa maa-aineksen ottoa ei ole tarkoitus jatkaa. Alueen laidalla on törmäpääskyille hyvin soveltuvaa pystysuoraa seinämää, johon ei toiminnan aikana kosketa laisinkaan, joten sopivia pesimäpaikkoja säilyy alueella. Tarvittaessa kaivetaan eroosion ja kasvillisuuden rapauttamaan seinämään uusi leikkauspinta. Sellaisille alueille, joilla ottotoiminta jatkuu, ei jätetä pystysuoria seinämiä, sillä ne voivat houkutella törmäpääskyjä pesimään kesken tuotannon.

Petäjämaan pohjavesialue

Maa-aineksen otto suoritetaan siten, että pohjavettä suojaamaan jää yli 4 metrin suojakerros koskemattomaa maata, kuten lupa- ja valvontaviraston lausunnossakin on suositeltu. Suojakerroksen toteutuminen varmistetaan koko ottoalueella merkitsemällä korkotasot ja

säätämällä ottokorkeus sen mukaisesti, että vähintään 4 metrin suojakerros toteutuu joka kohdassa. Pumppaamon lähisuojavaikkeen raja merkitään maastoon selkeästi siltä osin kuin se sivuaa ottoalueen reunaa, jotta lähisuojavaikkeelle ei mennä työskentelemään vahingossakaan. Vaikutuksia pohjaveteen vähennetään lisäksi ottamisen kanssa vaihteittain tehtävällä jälkihoidolla.

Ympäristöön mahdollisessa poikkeustilanteessa päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet kerätään heti talteen. Mahdolliset päästöt ilmoitetaan välittömästi valvontaviranomaiselle. Pohjavesialueella ei säilytetä poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita huolleta tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään säilytetä työkoneita. Pölyämisen ehkäisyyn ei käytetä suolaamista, eikä ylijäämämassoja sijoiteta ottamisalueelle. Jätevesiä ei imeytetä maaperään.

Tarkkailutulokset Käytöstä poistetusta ns.vanhasta putkesta on tulokset toimitettu säännöllisesti lupaviranomaiselle. myös (liite). Ylimmällä mitatulla pohjaveden pintatasollakin (+56,80 m) suojakerrosta jää yli 4 metriä, kun ottotaso on alimmillaan +61 m. Ylisyvät kohdat tasataan siten, että tasoon +61 päästään joka kohdassa.

Suunnitelmapiirustukset on päivitetty, ja ne toimitetaan vastineen.

Kun pohjaveden suojaamisesta huolehditaan edellä mainitusti ja polttoaineiden käsittely ja murskaustoiminta toteutetaan asianmukaisesti ja määräyksiä noudattaen, toiminnasta ei aiheudu pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Tarkkailu

Toiminnanharjoittaja sitoutuu seuraamaan pohjaveden pinnankorkeutta kaikista alueella olevista ja mahdollisista uusista alueelle asennettavista pohjaveden havaintoputkista säännöllisesti neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys-, joulukuu) koko luvan voimassaoloajan. Havaintoputkien kunto tarkistetaan vuosittain ja mahdolliset tukkeutuneet putket avataan.

Pinnankorkeuden mittausten lisäksi pohjaveden havaintoputkista otetaan tarkkailunäytteet vuosittain Lupa- ja valvontaviraston lausunnon mukaisesti. Näytteistä määritetään haju, sameus, väri, pH, happi (mg/l), sähkönjohtavuus, kemiallinen hapenkulutus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoainehiilivedyt (öljyjakeet (C10-C40), määritysraja 50 µg/l). Näytteenoton yhteydessä havainnoidaan pohjavedenpinnan taso.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnon mukaisesti näytteenotosta vastaa asiantunteva näytteenottaja ja lisäksi varmistetaan, että näytteenotto vastaa laboratorion laatukriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Tulokset toimitetaan tiedoksi kunnan valvontaviranomaiselle ja Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo(at)lvv.fi) vuosittain. Lisäksi tulokset toimitetaan sähköisesti ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään (POVET/PISARA). Toiminnanharjoittajan sopii sähköisestä tiedonsiirrosta vesinäytteitä analysoivan laboratorion kanssa. Määritystulosten lisäksi tarkkailuraporttiin kirjataan näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrityksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi.

Alueelle on asennettu uudet havaintoputket nykyisten putkien välittömään läheisyyteen 4 kpl . Uusista putkista luodut uudet putkikortit, (Liite) Putkikortteihin lisätään tarkemmat tiedot putkista, esimerkiksi siivilän pituus ja mahdolliset maaperähavainnot kairauksen ajalta.

Jälkihoidon toteutumista ja pohjaveden tilan seurantaan jatketaan vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä, lupaviranomaisen kanssa erikseen sovitulla tavalla.

Toiminnanharjoittaja tekee vuosittain ilmoituksen otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta, viimeistään seuraavan vuoden tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan päätyttyä alueelle toteutetaan lopputarkastus.

Murskaustoiminta

Murskaustoiminta on oleellinen osa toiminnanharjoittajan suunnittelemaa maanottoa ja murska on käytännön syistä sijoitettava ottopaikan läheisyyteen. Murskauskalusteisto sijoitetaan siten, että se on pohjaveden muodostumisalueen rajan ulkopuolella tukitoiminta-alueella. Murskaus järjestetään siten, että siitä ei synny päästöjä maaperään tai pohjavesiin.

Murskauskaluste on sijoitettuna ottoalueelle vain murskaustyön tuotantajakson aikana, arviolta noin 0-3 kk / vuosi. Tuotantajaksojen ulkopuolisina aikoina alueella ei säilytetä poltto- ja voiteluaineita tai työkoneita. Pohjavesialueella ei varastoida polttoaineita. Polttoaineita sisältävät seurlonta- ja murskauskalusteistot tankataan ja säilytetään työaikojen ulkopuolisina aikoina tukitoiminta-alueella tai muulla vastaavasti suojatulla alueella. Maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöriskien vaikutuksia torjutaan omavalvonnalla, sekä niin, että jokaisessa työkalussa ja murskauskalusteella on öljyntorjuntaan soveltuvaa materiaalia helposti saatavilla. Mikäli työkalulle tulee jokin odottamaton vikatilanne, joka edellyttää välittömästi tehtäviä huoltotoimenpiteitä, käytetään työkalun alla ennaltaehkäisevästi esimerkiksi öljynimeytysmattoa tai muuta maaperästä erottavaa vastaavaa alustaa maaperän ja pohjaveden likaantumisen estämiseksi.

12.02.2026 päivätyssä Havukka-ahon ottoalueen ottolupasuunnitelman sekä murskauksen suunnitelmaselostuksen liitteessä 8, *'Tukitoiminta-alueen rakenne'*, on esitetty, miten murskayksikön alue rakennetaan siten, että mahdollisen vuodon tapahtuessa, päästöjä ei imeydy maaperään.

Lisäksi murskauskalusteella on aina käytettävissä imeytysturvetta, johon haitta-aineet imeytetään välittömästi. Pilaantuneet maa-ainekset kuormataan kaivinkoneella kuorma-autoon ja kuljetetaan, niin pian kuin se on mahdollista, alueen ulkopuolelle asianmukaisesti käsiteltäväksi. Mahdollisista vahingoista ilmoitetaan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarvittaessa pelastusviranomaiselle.

Maisemointi ja jälkihoito

Ottamisalueen jälkihoito toteutetaan ympäristöministeriön oppaan ohjeistuksen mukaisesti (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväseen käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30). Vuonna 2013 myönnetyn maa-ainesten ottotaso on +58.50.NN.2000 alue jälki hoidetaan ja tasoitetaan 2027 aikana jos varastokasat on markkinoitu. Jälkihoitamaton alue on kokonaisuudessaan 6,4ha. Alueessa on myös kaksi aikaisemmin myönnettyä maa-ainesten lupaa jotka kuuluvat tuohon 6,4ha alueeseen, jotka Tornion rakennussora on ottanut vastatakseen

Ottamisalueen jälkihoito toteutetaan välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pintamateriaaleina käytetään alueen alkuperäisiä pintamaakerroksia.

Maisemointiin tullaan käyttämään enemmän kuin 40 % otettavasta maa-aineksesta. Tarkemmin maisemoinnista sovitaan katselmuksessa.

Tornion Rakennussora Oy
Mika Kaarlela